

Forsikringsvilkår
av 1.1.2017 for

Bolig/fritidsbolig

Innhold

1	Hvem forsikringen gjelder for	2
2	Hvor forsikringen gjelder.....	3
3	Hva som er forsikret.....	3
4	Hvilke skader som erstattes	5
5	Andre personers handlinger og unnlater (identifikasjon), endring av risiko og sikkerhetsforskrifter	9
6	Forsikringssummer	11
7	Skadeoppgjør	11
8	Egenandeler og aldersfradrag	14
9	Ansvar	16
10	Retts hjelp	19
11	Naturskade	21
12	Påbud fra offentlig myndighet	24
	Særvilkår	26
	Bistand ved klage	29
	Servicetelefoner.....	29

Forsikringsavtalen består av:

- Forsikringsbeviset,
- Forsikringsvilkårene,
- Generelle vilkår,
- Lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989 (FAL),
- Lov om naturskadeforsikring av 16.juni 1989,
- Det øvrige lovverk.

Forsikringsbeviset og avtalte særvilkår gjelder foran forsikringsvilkårene. Forsikringsvilkårene gjelder foran generelle vilkår.

Forsikringsbeviset, forsikringsvilkårene, herunder avtalte særvilkår, og generelle vilkår gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes.

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for

1.1

den som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringstaker).

1.2

ektefelle, registrert partner, samboer og andre medlemmer av den faste husstand som har felles adresse med forsikringstaker i Folkeregisteret. Bokollektiv og lignende regnes ikke som en husstand.

1.3

barn som pga utdanning eller førstegangstjeneste bor utenfor hjemmet, såfremt de ikke har meldt adresseforandring til Folkeregisteret.

1.4

innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i fast eiendom.

1.5

ny eier, inntil denne har tegnet ny forsikring, men ikke lenger enn 14 dager etter eierskiftet.

Selskapet kan med bindende virkning for medforsikrede endre avtalen eller la den opphøre.

Ved skadeoppgjør kan selskapet forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatning til denne med bindende virkning for medforsikrede, med mindre selskapet har fått skriftlig meddelelse om den medforsikredes interesse etter at skaden inntraff, men før oppgjør finner sted.

2 Hvor forsikringen gjelder

2.1 På forsikringsstedet

Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringsstedet).

2.2 Begrensninger av geografisk virkeområde

Naturskadeforsikringen gjelder i Norge.

Ansvarsforsikringen gjelder i Norden.

Rettskjøpsforsikringen gjelder i Norden.

3 Hva som er forsikret

3.1 Bygning

som er nevnt i forsikringsbeviset. Avtalte tilleggsdekninger vil også framgå av forsikringsbeviset.

Til bygning medregnes:

Grunnmur, bygningsfundamenter, pipe, innvendige rørføringer, ledninger og fastmontert utstyr som er nødvendig for bygningens formål og som ikke er montert for eller som ledd i produksjons- eller næringsvirksomhet.

Bygningsforsikringen omfatter også bygningens

- utvendige ledninger med tilknyttet utstyr som er lagt etter gjeldende forskrifter og som fører væske, gass eller elektrisitet til eller fra bygning fram til tilknytningspunkt til offentlig ledning, brønn eller tank.
- antenneanlegg, samt fastmonterte kabler for data, lyd og bildeoverføring til bruk i bygning/bygningsdel som benyttes til bolig.
- oljetank, septiktank og dremskum
- varmekabler i adkomstveien til bygningen, begrenset til kr 50 000.
- pumpe i brønn.
- utvendig vannpumpe, begrenset til kr 20 000.
- solcellepanel, vindmølle eller annen innretning for bygningens strømforsyning, begrenset til kr 50 000.

Til bygning medregnes ikke:

- maskiner, løsøre og installasjoner som er montert for eller er et ledd i produksjons- eller næringsvirksomhet, eller i drift av offentlige eller private virksomheter, med faste eller løse installasjoner, så som maskinfundamenter av ethvert slag, alle tilknyttede rør og ledninger, maskiners ventilasjonsanlegg m.v.
- kunstnerisk utsmykning
- antikvarisk merverdi
- dremsledning med avløp, infiltrasjonsledning og spredningsledning/-grøft
- utvendig svømmebasseng

Utover forsikringssummen omfattes også:

3.1.1 Ryddingsutgifter

Utgifter til riving, rydding, bortkjøring og deponering av verdiløse rester etter erstatningsmessig skade på forsikrede ting.

Ved førsterisikoforsikret bygning er erstatningen begrenset til 20 % av bygningens forsikringssum.

3.1.2 Tapt husleie og tap ved at egen bolig ikke kan benyttes.

Tapt husleieinntekt og tap ved at egen bebodd bolig ikke kan brukes etter erstatningsmessig skade. Erstatningsberegning, se punkt 7.3.

3.1.3 Prisstigning etter skade

Påløpne ekstrautgifter på grunn av prisstigning etter skadedag i den tid det normalt tar å reparere eller gjenoppføre bygningen. Erstatningsberegning, se punkt 7.3.

3.1.4 Bygningsmessige forandringer

For fullverdiforsikret bygning dekkes bygningsmessige forandringer/påkostninger innenfor opprinnelig byggevolum foretatt i avtaleperioden og som medfører verdiøkning med inntil 10 % av bygningens premieberegningss grunnlag. Verdiøkningen skal meldes til selskapet senest ved utløpet av avtaleperioden.

3.1.5 Hageanlegg m.m.

Hageanlegg, utvendig svømmebasseng og annen badekilde (boblebad og badestamp m.v.) med tilhørende ledninger, gjerde, flaggstang, markiser, antenner samt brannskade på fast trebrygge, veksthus og frittliggende terrasse av tre.

Samlet erstatning er begrenset til kr 150 000 for bolig og kr 75 000 for fritidsbolig.

3.1.6 Andre bygninger til privat formål

Andre bygninger til privat formål med samme gårds- og bruksnummer, som f.eks. lekestue, bod og pumpehus.

Bygninger som helt eller delvis brukes i næringsvirksomhet er ikke omfattet.

Erstatningen er begrenset til kr 50 000 for hver bygning.

3.1.7 Påbud fra offentlig myndighet

Nødvendige bygningsmessige merutgifter etter erstatningsmessig skade på grunn av påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlige forskrifter.

Samlet erstatning er begrenset til kr 600 000.

Erstatningsberegning, se punkt 12.

3.1.8 Ansvar

Rettslig erstatningsansvar som personlig eier av den forsikrede faste eiendom, se punkt 9.

3.1.9 Rettshjelp

Rettshjelpforsikring for personlig eier av den forsikrede faste eiendom, se punkt 10.

4 Hvilke skader som erstattes

4.1 Fellesregler

4.1.1

Med skade forstås også tap av ting, avbruddstap og utgifter nevnt i punkt 3.

Skade må inntreffe plutselig og uforutsett. Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.

Om aldersfradrag og egenandeler, se punkt 8.

4.1.2 Terror

Det er gjort følgende unntak fra bestemmelsen i Generelle vilkår pkt. 1.2 vedrørende terror: Selskapet svarer for skade som skyldes tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med terror.

Selskapet svarer likevel ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller som står i sammenheng med terrorhandling som innebærer biologisk, kjemisk, nukleær, radioaktiv eller annen form for forurensning.

Selskapets samlede erstatningsansvar for alle skadehendelser i løpet av ett kalenderår for alle sikrede, er oppad begrenset til 300 millioner kroner. Dersom de samlede krav overstiger denne sumbegrensningen, vil erstatningene bli redusert forholdsmessig. Beregningen finner sted ved kalenderårets slutt.

4.2 Brann

Sikkerhetsforskrift, se punkt 5.3.1, 5.3.5 og 5.3.6

4.2.1 Skade som erstattes:

1. Brann, dvs ild som er kommet løs.
2. Lynnedslag og annet elektrisk fenomen. Med elektrisk fenomen menes for eksempel kortslutning, lysbue, overslag og overspenning – også som følge av lyn og tordenvær.
3. Eksplosjon og implosjon.

Spesiell egenandel ved skade som skyldes sprengningsarbeid, se punkt 8.2.1.

4. Plutselig nedsoting.
5. Skade ved at luftfartøy eller deler av/fra luftfartøy rammer forsikrede ting.

4.2.2 Skade som ikke erstattes:

1. Svi- og gnistskader som ikke skyldes brann.
2. Sprekker og setninger som skyldes en serie sprengninger.
3. Skade som skyldes heksesot.

4.3 Gass, vann og annen væske

Sikkerhetsforskrift, se punkt 5.3.2, 5.3.5 og 5.3.6.

4.3.1 Skade som erstattes:

1. Skade ved utilsiktet utstrømning av gass, vann eller annen væske fra bygnings rørledning med tilknyttet utstyr, akvarium og vannseng - ved brudd, lekkasje eller oversvømmelse.

Spesiell egenandel, se punkt 8.2.2 og 8.2.3.

2. Skade ved vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng, gjennom grunnen eller gjennom avløpssystemet når det fører til synlig frittstående vann over laveste gulv. Vann i oppforet gulvkonstruksjon regnes ikke som frittstående over laveste gulv.

Spesiell egenandel, se punkt 8.2.2 og 8.2.3.

3. Skade ved utstrømning av sløkkemiddel fra brannslukningsapparat/-anlegg.
4. Tap av gass, vann eller annen væske. Samlet erstatning er begrenset til kr 10 000.

4.3.2 Skade som ikke erstattes:

1. Skade som skyldes mangelfull/sviktende drenering eller at vann eller annen væske trenger inn i bygning på annen måte enn angitt i punkt 4.3.1.
2. Skade som skyldes vann fra takrenne, utvendig nedløp samt utett forbindelse mellom tak og taksluk/innvendig nedløp.
3. Skade som skyldes vanninntrenging gjennom utette tak, vegger, grunnmur eller bunnsåle.
4. Skade som skyldes snø eller sand som trenger inn utenfra med mindre det er oppstått som følge av erstatningsmessig bygningsskade.
5. Skade ved vanlig bruk, søl eller kondens, eller skade ved sopp, råte og bakterier.
6. Skade på gulv og vegger i våtrom (dusj-, bade- og vaskerom o. l.) som skyldes at dette ikke er vanntett.
7. Skade ved oversvømmelse fra gulvsluk gjennom utette gulv eller oppføringer rundt sluk.

4.4 Brudd på bygnings rørledning for gass, vann eller annen væske

Sikkerhetsforskrift, se punkt 5.3.2, 5.3.5 og 5.3.6.

4.4.1 Skade som erstattes:

1. Brudd på innvendig rørledning og tilknyttet utstyr, herunder radiator, varmtvannsbeholder/-bereder, fyringskjel, gasstank og oljetank, se punkt 3.1.
2. Brudd på utvendig rørledning med tilknyttet utstyr, se punkt 3.1.

4.4.2 Skade som ikke erstattes:

1. Skade på takrenne, utvendig nedløp, taksluk for innvendig nedløp eller drenerør.

2. Utbedring av hageanlegg og svømmebasseng og annen badekilde etter graving utover det som er nevnt i punkt 3.1.5.

4.5 Tyveri og skadeverk

Sikkerhetsforskrift, se punkt 5.3.3.

4.5.1 Skade som erstattes:

Skade ved tyveri av bygningsdeler, gjerde og flaggstang samt skadeverk i eller på bygning, gjerde og flaggstang.

4.5.2 Skade som ikke erstattes:

1. Skadeverk i fellesrom og fellesgarasje.
2. Utgifter til utskifting eller forandring av låser som ikke er skadet.
3. Skade påført av husstandsmedlemmer, leieboer eller dennes husstand.
4. Skade på veksthus og hageanlegg.

4.6 Snøtyngde og takras

Sikkerhetsforskrift, se punkt 5.3.4 og 5.3.5.

4.6.1 Skade som erstattes:

Skade som skyldes snøtyngde eller snøpress på bygning, og ras på eller fra tak.

Spesiell egenandel, se punkt 8.2.4

4.6.2 Skade som ikke erstattes:

1. Skade på antenner, markiser, skilt, veksthus og hageanlegg.
2. Skade ved mangelfull eller sviktende fundamentering, materialfeil, feil eller svakheter ved konstruksjon, setninger samt uriktig montasje.

4.7 Bruddskade på glass og sanitærporselen

4.7.1 Skade som erstattes:

1. Bruddskade på glass i vinduer og dører, og annet bygningsglass montert på sin faste plass i sikredes bolig/fritidsbolig.
2. Sanitærporselen montert på sin faste plass i sikredes bolig/fritidsbolig.

Spesiell egenandel ved naturskade og skade ved vind svakere enn storm, se punkt 8.2.6 og 8.2.7.

4.7.2 Skade som ikke erstattes:

1. Skade som alene består i riper og avskallinger, uansett årsak.
2. Skade som består i at innfatningen for isolerglass er utett, uansett årsak.

4.8 Naturskade

4.8.1 Skade som erstattes:

1. Naturskade som direkte skyldes skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. Lov om naturskadeforsikring. Se vilkårets punkt 11.
2. Naturskade som rammer antenner og markiser alene når:
 - antennen er ferdig montert og fastskrudd/boltet fast til bygning eller fundament på bakken.
 - markisen er ferdig montert og fastskrudd/boltet fast til bygning.

Spesiell egenandel, se punkt 8.2.5.

4.9 Vind svakere enn storm

Sikkerhetsforskrift, se punkt 5.3.5 og 5.3.6.

4.9.1 Skade som erstattes:

Skade som direkte skyldes vind svakere enn storm.

Spesiell egenandel, se punkt 8.2.6.

4.9.2 Skade som ikke erstattes:

1. Skade som består av svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger og lignende.
2. Skade ved vann, snø, sand o.l. som trenger inn utenfra med mindre dette skyldes en erstatningsmessig bygningsskade.
3. Skade på hageanlegg, veksthus, antenner, skilt, markiser og lignende.
4. Skade ved mangelfull eller sviktende fundamentering, materialfeil, feil eller svakheter ved konstruksjon samt uriktig montering.
5. Skade som rammer bygningsdel som ikke er montert på sin faste plass.

4.10 Svikt i bygningens konstruksjon

Sikkerhetsforskrift, se punkt 5.3.5 og 5.3.6.

4.10.1 Skade som erstattes:

Skade som skyldes ekstraordinær svikt i de bærende bygningskonstruksjoner i de første 20 år etter at bygget var nytt.

Spesiell egenandel, se punkt 8.2.7.

4.10.2 Skade som ikke erstattes:

1. Skade som oppstår så lenge leverandørgarantien løper eller som oppstår tidligere enn 12 måneder etter overtakelsen av bygget som nytt.
2. Utbedring av de svakheter som forårsaket skaden.
3. Skade alene på bærende konstruksjon under laveste gulv.
4. Skade som skyldes kjæledyr, gnagere, insekter, sopp, råte og bakterier.

4.11 Annen plutselig skade på bygning

4.11.1 Skade som erstattes:

Annen direkte skade på bygning og som ikke er nevnt i punktene 4.2 – 4.10.

4.11.2 Skade som ikke erstattes:

1. Skade som skyldes mangelfull eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon eller uriktig montering.
2. Skade som skyldes mangelfull eller sviktende drenering.
3. Skade som består i svinn og svinnsprekker, flekker, riper og avskallinger.
4. Skade ved kondens.
5. Skade som skyldes kjæledyr, gnagere, insekter, bakterier, sopp, råte eller heksesot.
6. Skade som alene rammer elektrisk eller mekanisk innretning, maskin eller apparat.
7. Skade på innretning og utstyr som er spesielt montert for, eller som har tilknytning til, næringsvirksomhet.
8. Skade ved vann, snø eller sand som trenger inn utenfra, med mindre dette er en følge av erstatningsmessig bygnings-skade.
9. Skade på veksthus.

5 Andre personers handlinger og unnlater (identifikasjon), endring av risiko og sikkerhetsforskrifter

5.1 Andre personers handlinger og unnlater med virkning for sikrede

Dersom sikredes rett til erstatning bortfaller helt eller delvis som følge av sikredes handlinger eller unnlater, gjelder dette også ved tilsvarende handlinger eller unnlater gjort av sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede, eller fra personer som sikrede lever med i et fast etablert forhold (jf FAL § 4-11).

5.2 Ansvarsbegrensning ved endring av risiko

Sikrede plikter straks å underrette selskapet ved flytting eller hvis det skjer andre endringer i den risikoen som er angitt i forsikringsbeviset. Å ikke gjennomføre avtalte sikringstiltak nevnt i forsikringsbeviset, er å anse som en endring av risiko.

Dersom endringen betinger høyere premie, kan selskapets ansvar bli satt forholdsmessig ned (jf FAL § 4-7).

5.2.1 Fraflyttet bygning

Er bygningen fraflyttet, erstattes bare brann og naturskade, se punktene 4.2 og 4.8. Bygningen regnes som fraflyttet når den ikke lenger brukes som fast bolig eller fritidsbolig og en vesentlig del av innbo og løsøre er fjernet (jf FAL § 4-6). Uansett så regnes boligen som fraflyttet når den ikke har vært i bruk som fast bolig de 12 siste månedene før skaden inntraff.

5.3 Sikkerhetsforskrifter

I forsikringsbeviset er det inntatt sikkerhetsforskrifter. Den som ved handling eller unnlatelse forsømmer å overholde eller å påse at en sikkerhetsforskrift overholdes, kan helt eller delvis miste retten til erstatning, jf FAL § 4-8.

5.3.1 Sikring mot brann

Bolig/fritidsbolig skal ha brannalarmanlegg eller et tilstrekkelig antall røykvarslere. Det skal være minst én detektor eller røykvarslere i hver etasje, som skal dekke kjøkken, stue, sone utenfor soverom og sone utenfor tekniske rom. Alarmen skal kunne høres tydelig på oppholdsrom og soverom når dørene mellom rommene er lukket.

Bolig/fritidsbolig skal være utstyrt med minst ett av følgende slukkeutstyr som kan brukes i alle rom:

1. Formfast brannslange med innvendig diameter på minst 10 mm fast tilkoblet vannforsyningsnett
2. Pulverapparat på minst 6 kg med ABC –pulver
3. Skum- eller vannapparat på minst 9 liter
4. Skum eller vannapparat på minst 6 liter med effektivitetsklasse på minst 21 A
5. Annet manuelt slukkeutstyr med tilsvarende slukkekapasitet.

Eieren skal sørge for at røykvarslere og manuelt slukkeutstyr i boliger og fritidsboliger blir kontrollert ved funksjonsprøve eller ettersyn i samsvar med leverandørens anvisninger, og at de vedlikeholdes slik at de fungerer som forutsatt.

Sprengning på forsikringsstedet må utføres av person med gyldig sprengnings sertifikat.

5.3.2 Sikring mot vann- og rørskader

Sikrede skal sørge for at bygningen holdes tilstrekkelig oppvarmet eller sørge for nedtapping av røranlegg, for å unngå skade ved frost. Ved nedtapping må sikrede først kontrollere at hovedstoppekran er tett.

Når fritidsbolig forlates i mer enn tre døgn, skal hovedstoppekrane stenges og rørledninger avlastes ved at tappekraner åpnes.

Sluk og vannlåser skal rengjøres regelmessig og det skal kontrolleres at sluk ikke er tildekket.

Vaskemaskin/oppvaskmaskin skal stå i rom med sluk eller ha innebygget stoppeventil.

Svømmebasseng eller annen badekilde, samt rørledninger, skal tømmes for vann eller holdes tilstrekkelig oppvarmet for å unngå skade ved frost, såfremt ikke annet er foreskrevet fra leverandør.

5.3.3 Sikring mot tyveri og skadeverk

Dører skal være låst, og nøkkel skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

Vinduer og andre åpninger i bygning/ rom i bygning skal være lukket og forsvarlig sikret for å hindre uvedkommende i å komme inn i bygningen/rommet. Vindu i luftstilling anses ikke som forsvarlig sikret.

5.3.4 Snørydding

Sikrede skal sørge for nødvendig snømåking av tak, balkong og terrasse på forsikret bygning for å unngå skade.

5.3.5 Vedlikehold og tilsyn

Sikrede skal sørge for vedlikehold av og tilsyn med forsikret bygning, slik at bygningen kan tåle de påkjenninger den er beregnet for.

Vedlikehold skal også omfatte bygningens rørledninger, elektriske anlegg og andre faste installasjoner. Vedlikehold, ettersyn, kontroll og bruk skal utføres i henhold til instruks eller veiledning.

5.3.6 Reparasjoner og bygningsarbeid

Reparasjoner, nyinstallasjoner og bygningsarbeid skal utføres etter gjeldende forskrifter. I tillegg skal reparasjoner/nyinstallasjoner av elektrisk anlegg og VVS (vann, varme og sanitær), samt bygningsarbeid som berører bærende konstruksjoner, utføres av godkjent/autorisert håndverker.

6 Forsikringssummer

6.1 Fullverdi

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for inntil hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning på skadestedet – gjenoppføringsprisen.

Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

Tilbygg eller annen forandring utover det som er nevnt i punkt 3.1.4 og som innvirker på bygningens verdi, omfattes av forsikringen og skal meldes til selskapet. Er melding ikke gitt, erstattes så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom gjenoppføringsprisen slik den ville vært uten, og slik den er med forandringen (underforsikring).

Omfatter forsikringen bygninger uten spesifisering i forsikringsbeviset, gjelder tilsvarende bestemmelse for ikke anmeldt bygning.

6.2 Førsterisiko

Førsterisikoforsikret bygning er forsikret for inntil den forsikringssum som er angitt i forsikringsbeviset. For dekninger oppgitt i forsikringsbeviset betegnet som "førsterisiko" og for punkter med oppgitt sum i vilkårene, erstattes skaden, etter fradrag av egenandel, inntil de oppgitte summer.

7 Skadeoppgjør

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder følgende regler:

7.1 Fellesregler

7.1.1 Skademelding m.v.

Skade skal meldes til selskapet uten ugrunnet opphold. Samtidig skal sikrede gi de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige og som selskapet trenger for å vurdere sitt ansvar og utbetale erstatningen. Dersom skadens omfang eller reparasjonskostnad øker som følge av at skaden ikke meldes til selskapet omgående, erstatter selskapet ikke merkostnadene.

Vedrørende bestemmelser om foreldelse, se Generelle vilkår.

Skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer) eller foretaksnummer.

Brann, tyveri og skadeverk skal meldes til politiet. Selskapet kan kreve at også andre skader meldes til politiet.

Selskapet har ikke plikt til å betale erstatning før de nødvendige undersøkelser er avsluttet.

7.1.2 Alternative oppgjørsmåter

Selskapet kan avgjøre om skaden skal erstattes ved

- kontantoppgjør
- reparasjon
- gjenoppføring/ gjenanskaffelse eller
- at selskapet framskaffer tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, ting.

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det selskapet hadde måttet betale for reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse.

Kontantoppgjør for arbeidspenger erstattes med inntil 75 % i forhold til normalpriser. Merverdiavgift beregnes ikke av arbeidspenger ved kontantoppgjør.

Ved reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse har selskapet rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

7.1.3 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår legges til grunn.

7.1.4 Selskapets overtakelse av panterett

Er selskapet ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntreer selskapet i panthavers rett i den utstrekning selskapet betaler erstatning til panthaver.

7.1.5 Selskapets ansvar overfor panthaver, konkursbo, dødsbo og andre nye eiere (unntatt eiers ektefelle/samboer eller livsarving) etter at skaden inntraff

Overfor panthavere og konkursbo er selskapets ansvar begrenset til det laveste av følgende to beløp:

- forskjellen i tingens omsetningsverdi før og etter skaden, og
- deres økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthavere betyr ”tingen”, i denne sammenheng pantobjektet i sin helhet.

Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Overfor dødsbo og andre nye eiere (unntatt forrige eiers ektefelle/samboer eller livsarving) etter at skaden inntraff, begrenses selskapets ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted, se punkt 7.2.4.

For dødsbo gjelder bestemmelsene uten hensyn til om dødsfallet skjedde før eller etter at skaden inntraff.

7.2 Erstatningsberegning

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov før fradrag av egenandel.

Merverdiavgift refunderes etter dokumenterte kostnader som er påløpt ved utbedring av skaden.

Det gjelder særskilte regler for panthaver, konkursbo, dødsbo og andre nye eiere etter at skaden inntraff enn eiers ektefelle/ samboer og livsarving, se punkt 7.1.5.

7.2.1 Erstatningsgrunnlaget

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme, eller vesentlig samme, stand som umiddelbart før skaden inntraff. Kostnadene beregnes etter prisene på skadedagen. Erstatningen kan

ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden, se punkt 6.1, fratrukket verdien av bygningen etter skaden, regnet etter samme regler.

7.2.2 Fradrag

Ved erstatningsberegningen skal det gjøres fradrag for økning i omsetningsverdien, som angitt i punktene 7.2.3 – 7.2.6.

Økning i omsetningsverdien er differansen mellom

- bygningens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff, idet det tas hensyn til avkastning, beliggenhet og andre forhold, og
- en beregnet omsetningsverdi på skadedagen for en ny eller reparert, tilsvarende bygning.

En bygnings omsetningsverdi settes til forskjellen i eiendommens omsetningsverdi med og uten bygning.

For bygninger som ikke kan omsettes separat, legges i stedet bygningens bruksverdi til grunn.

7.2.3 Fullverdiforsikret bygning som repareres/gjenoppføres innen 5 år av eier, eiers ektefelle/samboer eller livsarving

7.2.3.1 Fullverdiforsikret bygning til samme formål på forsikringsstedet (samme gnr. og bnr).

For bolighus fastsettes erstatningsgrunnlaget etter reglene i punkt 7.2.1.

Bygningsdel/-komponent som står foran utskifting eller riving, erstattes etter sin omsetningsverdi med fradrag for kostnadene ved riving/demontering.

Er skaden for bolighus eller fritidsbolig etter dette punkt beregnet større enn 75 % av bygningens gjenoppføringspris, kan sikrede kreve erstatning som om bygningen var totalskadet – uten fradrag for gjenverdier. Det er en betingelse av gjenverdiene er revet.

Dersom reparasjon/gjenoppføring på forsikringsstedet av forsikredes fast, bebodde bolig ikke tillates av offentlig myndighet, kan gjenoppføring foretas på annet sted innenfor samme kommune når vilkårene i dette punktet ellers er oppfylt.

For andre bygninger enn bolighus, f.eks , uthus, garasje o.l., skal det gjøres fradrag for verdiøkning som skyldes at omsetningsverdien av den reparerte/gjenoppførte bygning blir større enn bygningens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff. Fradrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40 % av bygningens omsetningsverdi før skaden.

7.2.3.2 Fullverdiforsikret bygning til samme formål utenfor forsikringsstedet, men innen landets grenser

Det skal gjøres fradrag for verdiøkning som skyldes at omsetningsverdien av den reparerte/gjenoppførte bygning blir større enn bygningens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff. Fradrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40 % av bygningens omsetningsverdi før skaden.

7.2.3.3 Fullverdiforsikret bygning oppført til annet formål innen landets grenser

Det gjøres fradrag for enhver økning av omsetningsverdien.

7.2.4 Fullverdiforsikret bygning som ikke repareres/gjenoppføres i samsvar med reglene i punkt 7.2.3.

Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i punkt 7.2.3.3, men ikke høyere enn til forskjellen i den skadde bygningens omsetningsverdi før og etter skaden.

7.2.5 Bygning som står foran riving, og midlertidig bygning som ikke repareres/gjenoppføres

Erstatningsgrunnlaget settes til verdien av bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport.

Det gjøres fradrag for utgiftene ved riving.

7.2.6 Førsterisikoforsikret bygning

Det gjøres fradrag etter reglene i punkt 7.2.3.2 Dersom bygningen gjenoppføres til annet formål innen landets grenser, gjøres det fradrag for enhver økning i omsetningsverdien.

7.3 Husleietap, tap av bebodd bolig og prisstigning

Husleietap, tap ved at egen bebodd bolig ikke kan brukes og prisstigning, regnes fra skadedato til reparasjon/gjenoppføring har skjedd, eller normalt kunne ha skjedd.

Husleietapet beregnes på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom. For egne rom beregnes tapet på grunnlag av gjeldende markedspris for umøblerte rom. Økning av tapet ved forlenget byggetid som følge av forbedring, utvidelse eller annen endring, tas ikke med.

Prisstigningen på bygning beregnes i forhold til prisnivået på skadedagen og den gjennomsnittlige endring i Statistisk Sentralbyrås byggekostnadsindeks i gjenoppføringsperioden.

I den samlede erstatning for prisstigning og tap av leieinntekt blir det gjort fradrag for opptjente renter av bygningserstatningen.

8 Egenandeler og aldersfradrag

Egenandelen skal trekkes etter eventuelle øvrige erstatningsreduksjoner som har hjemmel i vilkår eller lov.

Det trekkes kun én egenandel pr skadetilfelle, den høyeste.

Aldersfradrag som angitt i punkt 8.3, gjøres gjeldende i stedet for egenandel i punkt 8.1 og 8.2 eller forhøyet egenandel som angitt i forsikringsbeviset, når aldersfradraget overstiger denne. Aldersfradraget gjøres i samlede utgifter. Utgjør fradraget mindre enn den avtalte egenandelen, trekkes kun egenandel.

Dersom skaden erstattes ved at selskapet skaffer tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende ting, plikter sikrede å innbetale egenandelen til selskapet.

I erstatningsoppjøret trekkes følgende egenandeler, hvis ikke andre egenandeler framgår av forsikringsbeviset eller av særvilkår:

8.1 Egenandeler

8.1.1 Generell egenandel

Kr 4 000.

8.2 Spesielle egenandeler

8.2.1 Sprengningsskade

Se punkt 4.2.1.

Ved sprengningsarbeid på forsikringsstedet økes avtalt egenandel med kr 8 000.

8.2.2 Vannskader som skyldes frost

Kr 4 000 i tillegg til avtalt egenandel. Dersom skaden skyldes tilfeldig svikt i bygningens varmforsyning, trekkes avtalt egenandel.

Avtalt egenandel i dette punkt inkluderer eventuelt tillegg etter punkt 8.2.2.

8.2.3 Ved gjentatte skader som skyldes gass, vann eller annen væske

Hvis det inntreffer flere skader nevnt under punkt 4.3.1. nr 1 på samme bygning innen et tidsrom på 36 måneder, øker avtalt egenandel med kr 8 000. Tilsvarende gjelder hvis det inntreffer flere skader nevnt under punkt 4.3.1. nr 2.

8.2.4 Snøtyngde og takras

Se punkt 4.6.

Kr 4 000 i tillegg til avtalt egenandel.

8.2.5 Naturskade

Se punkt 4.8.

Den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet i henhold til Lov om naturskadeforsikring. Pr 1.1.2010 er egenandelen kr 8 000.

8.2.6 Vind svakere enn storm

Se punkt 4.9.

Kr 4 000 i tillegg til avtalt egenandel.

8.2.7 Svikt i bygningens konstruksjon

Se punkt 4.10.

Kr 12 000 i tillegg til avtalt egenandel.

8.2.8 Reduksjon i egenandel ved installert alarm

Avtalt egenandel reduseres med kr 4 000:

- ved brannskade, hvis FGgodkjent* brannalarm var i drift på skadetidspunktet
- ved vannskade, hvis FGgodkjent*vannalarm var i drift på skadetidspunktet
- ved innbruddskade, hvis FGgodkjent* innbruddsalarm var i drift på skadetidspunktet

*FG = Forsikringssekskapenes Godkjenningsnevnd

8.3 Aldersfradrag

Ved skade på del av ting, legges den skadde delers alder til grunn. Ved ulik alder på de skadde deler, legges den eldste delens alder til grunn for erstatningsberegningen.

8.3.1 Utvendige ledninger, bunnledninger, tanker og kummer

Ved bruddskade, se punkt 4.4, på alle utvendige ledninger og bunnledninger på annet materiale enn plast, tanker og kummer beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med følgende fradrag:

Alder:	Fradrag:
0 – 20 år	0
f.o.m. 21. år	5 % pr år, høyst 80 %

8.3.2 Varmtvannsbeholder/ - bereder

Ved elektrisk fenomenskade/direkte lynnedslag eller bruddskade på varmtvannsbeholder/-bereder og pumper, beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med følgende fradrag:

Alder:	Fradrag:
0 - 5 år	0
f.o.m. 6. år	5 % pr år, høyst 80 %

8.3.3 Elektrisk innretning for oppvarming/kjøling av bygning, herunder fyringskjel

Ved elektrisk fenomenskade/direkte lynnedslag eller bruddskade som rammer innretning for oppvarming/kjøling av bygninger (herunder fyringskjel), beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med følgende fradrag:

Alder:	Fradrag:
0 - 10 år	0
f.o.m. 11. år	5 % pr år, høyst 90 %

8.3.4 Integreerte hvitevarer og integreerte husholdningsapparater/- maskiner

Erstatningsgrunnlaget er gjenanskaffelsespris med følgende fradrag:

Alder:	Fradrag:
0 - 5 år	0
f.o.m. 6. år	10 % pr år, høyst 80 %

9 Ansvar

9.1 Ansvarsforsikringen dekker

Forsikringen dekker sikredes rettslige erstatningsansvar for skade som konstateres i forsikringstiden, og som sikrede har voldt i egenskap av personlig eier av den forsikrede eiendommen.

Med skade forstås;

- Personskade - anses inntruffet hvis død, skade eller sykdom er påført en person.
- Tingskade - anses inntruffet hvis løsøre (herunder dyr) eller fast eiendom er tapt eller påført fysisk skade eller når elektronisk lagret informasjon forvanskes eller går tapt på annen måte.

Økonomisk tap som følge av en dekningsmessig skade regnes som en del av denne, også når den dekningsmessige skaden ikke overstiger egenandelen.

Alle skader som skyldes samme begivenhet, regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

9.2 Hvilke begrensninger som gjelder

Forsikringen dekker ikke ansvar som sikrede pådrar seg

1. og som går utover det som følger av alminnelige rettsregler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter skaden er konstatert.

2. etter lov om skadeserstatning av 13. juni 1969, § 3-5, 3-6 (oppreisning/ ærekrenkelser), eller for bøter, forelegg og andre reaksjoner av straffelignende karakter, herunder Punitive Damages og Exemplary Damages.
3. overfor medlemmer av sikredes egen familie. Som familie regnes foreldre, fosterforeldre, barn, fosterbarn og søsken samt ektefelle/registrert partner og samboer til de som er nevnt, og sikredes ektefelle/registrerte partner/samboer med felles adresse i Folkeregisteret.
4. overfor medeiere for skade på ting som eies i fellesskap.
5. overfor virksomhet som drives eller disponeres av sikrede, eller hvor sikrede eller sikredes familie har vesentlige eierinteresser.
6. som eier, fører eller bruker av:
 - motorvogn og arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Likevel omfattes rettslig ansvar som eier, fører eller bruker av arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750 kg og som kun brukes på/i tilknytning til egen eiendom.
 - seilbåt eller motordrevet fartøy (seilbrett regnes ikke som seilbåt i denne sammenheng).
 - luftfartøy (hangglider og paraglider uten motor regnes ikke som luftfartøy i denne sammenheng).
 - registrert trav- eller galopphest under trening til og deltakelse i løp.
7. for skade på ting, herunder fast eiendom, som tilhører en annen, men som sikrede eller noen annen på dennes vegne tar hånd om for bruk, leie, lån eller oppbevaring.
8. for skade på ting oppstått ved maskingravings-, spuntings-, sprengnings-, pelings-, piggings- og rivningsarbeid, ras, jordforskyvning og dambrudd. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.
9. under utøvelse av yrkes- eller ervervsvirksomhet.
10. i egenskap av styremedlem.
11. som eier av annen fast eiendom enn den som er nevnt i forsikringsbeviset.
12. for skade sikrede har voldt ved forsettlig handling eller unnlattelse, og følger av slik skade.
13. ved overføring av smittsom sykdom mellom mennesker, uansett på hvilken måte smitten finner sted.
14. for forurensning av luft, vann eller grunn, eller skade som følger herav. Som forurensning regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling. Dette unntaket gjelder ikke hvor årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett.
15. for skade på ting ved sopp og råte, eller på grunn av langsom inntrengning av fuktighet.
16. for det objektive ansvar sikrede har for sine barns skadeforvoldelse, jf. Lov av 13.juni 1969 nr.26 om skadeserstatning § 1-2.

9.3 Sikkerhetsforskrifter

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid overholdes. Om følger av overtredelse av sikkerhetsforskrifter og andre personers handlinger eller unnlattelser med virkning for sikrede, se punkt 5.1 og 5.3.

9.3.1 Tanker for oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikaler

Sikrede skal sørge for at myndighetenes regler for tilsyn, oppbevaring og kontroll av tanker, herunder beholdere med brannfarlig væske, olje og andre kjemikaler, følges.

Nedgravde tanker skal kontrolleres jevnlig. Korrosjonsangrep kontrolleres i rengjort tank og veggtykkelse måles. Tank inkl. rørledninger tetthetprøves med trykkluft eller vakuum.

- Første kontroll utføres senest femten år etter at tanken var ny og deretter minst hvert femte år.
- Rekondisjonerte tanker kontrolleres første gang senest ti år etter rekondisjonen og deretter minst hvert femte år.
- Tanker der veggtykkelsen er redusert med 50 % eller mer, kan ikke rekondisjonerer

9.4 Forsikringssum og egenandel

Selskapets samlede erstatningsplikt er begrenset til kr 5 000 000 for hvert skadetilfelle.

Egenandelen er kr 4 000.

9.5 Sikredes plikter ved skadetilfelle

Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes til selskapet uten ugrunnet opphold. Skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer) eller foretaksnummer.

Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller selskapet, plikter sikrede:

- omgående å gi selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling
- på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger selskapet finner nødvendig
- på egen bekostning å møte ved forhandlinger eller rettergang

Hvis sikrede uten selskapets samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for selskapet.

9.6 Behandling av erstatningskrav

Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger den avtalte egenandelen, påtar selskapet seg

- å utrede om erstatningsansvar foreligger
- å forhandle med kravstilleren
- om nødvendig å prosedere saken for domstolene.

Selskapet betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet selv om forsikringssummen derved overskrides. Omkostninger til ekstern advokat- og annen sakkyndig bistand som er valgt eller godkjent av selskapet, dekkes også i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen.

Dersom erstatningskravet og eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er selskapet villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, erstattes ikke omkostninger som senere påløper.

Selskapet betaler den delen av erstatningen som overstiger egenandelen. Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

Framsettes krav om erstatning direkte mot selskapet, skal selskapet varsle sikrede uten ugrunnet opphold og holde sikrede underrettet om den videre behandling av kravet. Selskapets innrømmelse overfor skadelidte binder ikke sikrede.

10 Rettshjelp

10.1 Utgifter selskapet dekker

10.1.1 I hvilken egenskap sikrede er dekket

Selskapet dekker nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist i egenskap av personlig eier av den forsikrede faste eiendom.

Rettshjelputgifter for juridiske personer som selskap, dødsbo, borettslag, andelslag, stiftelse ol, dekkes ikke - herunder tvist hvor nevnte juridiske personer representerer sikrede.

10.1.2 Utgifter til rettsbehandling

Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes bare når utgiftene på forhånd er godkjent av selskapet. Utgifter til vitner dekkes bare ved hovedforhandling og bevisopptak.

Idømte saksomkostninger dekkes ikke. Rettsgebyr i ankeinstans dekkes heller ikke. Bestemmelsen om anke gjelder også ved bruk av andre rettsmidler.

Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel dekkes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

Utgifter til rettsmegling, inkludert forberedelser til slik megling, dekkes med inntil 10 000 kr.

10.1.3 Saksomkostninger ved forlik

Inngås forlik ved at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller etter at sikrede ved dom har blitt tilkjent saksomkostninger, må sikrede på forhånd ha godkjennelse fra selskapet dersom det skal avtales i forliket at hver av partene skal bære sine egne omkostninger. Uten slik godkjennelse fra selskapet går tilkjente saksomkostninger i dommen til fratrukk i erstatningen.

10.1.4 Hvilke domstoler tvisten må høre inn under

Tvisten må høre inn under de alminnelige domstoler (jf domstolsloven § 1), og ha oppstått mens forsikringen var i kraft. Dersom saken føres for særdomstol (jf domstolsloven § 2), men kunne ha vært ført for de alminnelige domstoler, dekkes likevel rettshjelputgifter.

10.1.5 Tvist etter at eiendommen er solgt

Dersom den forsikrede faste eiendom er solgt, og forsikringen opphørte i forbindelse med salget, dekkes likevel tvist hvor sikrede er part i egenskap av tidligere eier.

10.1.6 Tvist oppstått før forsikringen trådte i kraft

Rettshjelputgiftene dekkes ikke dersom sikrede ved forsikringens ikrafttreden var kjent med det som senere ble tvistegrunnlag, og forsto eller måtte forstå at tvisten kunne oppstå.

10.2 Utgifter selskapet ikke dekker

Selskapet dekker ikke utgifter:

1. ved tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv.
2. ved tvist som har sitt utspring i yrkesskade eller yrkessykdom.
3. ved tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede eiendom, herunder tvist om fysiske feil og mangler og avtaletvister vedrørende eiendom utenfor Norden, som timeshare-leiligheter, ferieklubber og lignende.

4. ved tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdningsbidrag, bodeling og oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker.
5. ved tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold som knytter seg til den forsikrede faste eiendom.
6. ved tvist som gjelder veksel sak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.
7. ved tvist som gjelder
 - motorvogn og arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Likevel omfattes tvist hvor sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750 kg og som kun brukes på/i tilknytning til egen eiendom.
 - båt (kano, kajakk og seilbrett regnes ikke som båt i denne sammenheng).
 - luftfartøy (hangglider og paraglider uten motor regnes ikke som luftfartøy i denne sammenheng).
 - registrert trav- eller galopphest eller når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik.
8. ved tvist som gjelder, eller som har sitt utspring i, straffesak, ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker når sikrede er mistenkt, siktet eller saksøkt, samt sak om erstatningsplikt etter skadeserstatningsloven § 3-3 (visse personlige krenkelser), straffeloven §229 (legemsbeskadigelse), skadeerstatningsloven § 3-5 (oppreisning) og § 3-6 (ærekrenking og krenking av privatlivets fred).
9. ved tvist som gjelder ekspropriasjonssak eller skjønns sak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom.
10. ved tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen, unntatt fra dekning.
11. ved tvist om advokatsalær eller utgifter til sakkyndige.
12. ved tvist i saker om personskader etter bilansvarsloven, før det fra motorvognens trafikksikrings selskap foreligger avslag om å dekke sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand før saksanlegg.
13. pådratt før tvist er oppstått.

10.3 Forsikringssum og egenandel

10.3.1 Forsikringssum

Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100 000 selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskap.

Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

10.3.2 Egenandel

Egenandelen er 4 000 kroner med tillegg av 20 % av det overskytende.

Det trekkes bare en egenandel for hver tvist, selv om det er flere parter på samme side.

10.4 Skadeoppgjør

1. Vil sikrede søke erstatning under retts hjelpforsikringen, må selskapet underrettes snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig. Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandling, regnes fristen for melding til selskapet fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet.
2. Sikrede velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.
3. Sikrede plikter å begrense utgiftene til retts hjelp mest mulig, og sikrede bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn. Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.
4. Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen. Sikrede skal informere selskapet om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør har selskapet den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Medgått tid skal spesifiseres. Før endelig oppgjør foretas, skal selskapet ha dokumentasjon for at egenandel er betalt.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges for Den Norske Advokatforening.

11 Naturskade

Fellesvilkår for alle forsikringer som omfatter naturskade. Disse vilkårene er det maksimale av hva selskapene kan avregne i Norsk Naturskadepool. Disse vilkårene er likevel begrenset til selskapets egne vilkår for brann på skadet objekt.

11.1 Hva naturskadeforsikringen omfatter

11.1.1 Bygning som er nevnt i forsikringsbeviset i henhold til vilkårene

Når bygning er omfattet, omfattes også:

- utvendig ledninger (inkludert drensledning) med tilknyttet utstyr, herunder tank, som fører væske, elektrisitet, signaler eller gass til eller fra bygning, frem til tilknytningspunkt for offentlig ledning, spredeledning, brønn eller borehull
- egen fast trebrygge tilhørende våningshus, bolighus og fritidshus og som ikke særskilt er forsikret. Unntatt er andel i fellesbrygge
Erstatningen er begrenset til kr 50 000 inkl. installasjoner på bryggen, riving/rydding og avfallshåndtering
- tilleggsbygg under 10 kvm hvor det ikke er beregnet naturskadepremie
- merutgifter til skadeutbedring av forsikret bygning når merutgiftene skyldes endrede tekniske krav til bygningen i henhold til lov eller offentlig forskrift. Erstatningen er begrenset til kr 1 000 000 men likevel ikke høyere enn 1. risikosum. Kravet må gjelde den skadde del av bygningen og være en direkte følge av skaden. Det er en forutsetning at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i Plan - og Bygningsloven.

Forsikringen omfatter nødvendige merutgifter:

- til utbedring av den skadde del av bygning eller gjenoppføring av bygning
- til grunnundersøkelser og fundamentering ved gjenoppføring av bygning
- som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygning tillates gjenoppført på samme byggetomt. Utgifter til sikring og forebygging dekkes ikke.

Forsikringen omfatter ikke:

- sjøvarmeledning

- infiltrasjons-/spredeledning
- spredegrøft
- brønn eller borehull
- utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet
- utgifter som påløper fordi det ikke er søkt om dispensasjon i henhold til Plan - og bygningsloven.

11.1.2 Hageanlegg i tilknytning til våningshus, bolighus og fritidshus.

- Når den forsikrede ting er et våningshus, bolighus eller fritidshus omfatter forsikringen også naturskader på hage, hageanlegg, oppad begrenset til 5 dekar, beliggende rundt forsikret bygning.
- Tilsvarende omfattes den del av tilførselsvei som ligger innenfor avgrensning og areal som angitt ovenfor.
- Omfatter ikke skade på:
 - skog
 - avling på rot
 - beite, innmark, utmark

11.1.3 Løsøre, innbo, maskiner, inventar og varer som er nevnt i forsikringsbeviset omfattes i henhold til selskapets egne vilkår

- Omfatter forsikringen løsøre, erstattes:
 - penger og verdipapirer med inntil kr 20 000
 - utgifter til rekonstruksjon av yrkesmanuskripter, yrkestegninger, datalagre og lignende med inntil kr 100.000
- Skade på motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt samt utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen, omfattes bare når disse ting er varer i næringsvirksomhet og befinner seg på land i Norge
- Omfattes ikke:
 - Varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip, småbåter og ting i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen

11.1.4 Etter en erstatningsmessig skade dekkes i tillegg, ut over forsikringssummen, i henhold til selskapets eget vilkår, men med følgende begrensninger:

- utgifter til riving, rydding og avfallshåndtering etter skade på forsikrede ting. Erstatningen er begrenset til kr 1.000.000, men likevel ikke høyere enn 1. risikosum
- tap av husleieinntekt og tap ved at egen bolig eller annen bygning ikke kan brukes som følge av skade, maksimalt kr 500.000
- ekstrautgifter på grunn av prisstigning
- utgifter til flytting og midlertidig lagring av forsikrede ting med til sammen inntil kr 200 000

11.1.5 Følgende omfattes ikke, selv om det foreligger forsikring:

- ting som det ikke er naturlig å brannforsikre
- sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkl. feste på land
- flytebrygge og andre flytende konstruksjoner, gangbru/landgang, stein- og betongbrygger,
- moloer, bruer, klopper, damanlegg, tunneler i fjell og lignende
- skinnegående materiell, som tog, trikk og lignende
- skade som alene rammer antenner, skilt, markiser og lignende
- skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud, i medhold av naturskadeloven § 22, og skaden er av slik art som vedtaket gjelder

- utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre

11.2 Hvilke skader som erstattes og hvilke begrensninger som gjelder

- Forsikringen dekker skade som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr 70.
- Følgende skader erstattes ikke:
 - skade som umiddelbart skyldes lyn, frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang
 - skade forårsaket av dyr, insekter, bakterier, sopp, råte e.l.

11.3 Skadeoppgjør

Forsikringsavtalelovens § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder følgende regler:

11.3.1 Skade skal meldes til selskapet uten ugrunnet opphold

11.3.2 Alternative oppgjørsmåter:

- selskapet kan avgjøre om skaden skal erstattes ved kontantoppgjør, reparasjon, gjenoppføring / gjenanskaffelse, eller at selskapet skaffer tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting
- ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det selskapet hadde måttet betale for reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse.
- ved reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse, har selskapet rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

11.3.3 Forsikringsformer, forsikringssummer og underforsikring:

- For bygning, løsøre, innbo, maskiner, inventar og varer gjelder det enkeltes selskaps eget vilkår for brann på skadet objekt.

11.3.4 Erstatningsberegning

- Ved erstatningsberegning av bygning, løsøre, innbo, maskiner, inventar og gjelder selskapets egne brannforsikringsvilkår.
- Det gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov før fradrag av egenandel.

11.3.5 Erstatning for hageanlegg

- Erstatningsgrunnlaget for hage, hageanlegg, gårdsplass og tilførselsvei inklusiv oppfylling av utrast tomt, beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller i det vesentlige samme stand som før skaden, beregnet etter prisene på skadedagen.
- Erstatningen settes til det laveste beløp av gjenopprettelseskostnad og nedgangen i tomtens omsetningsverdi som følge av skaden på hageanlegget. Erstatningen skal ikke være mindre enn gjenopprettelseskostnaden for hageanleggets toppsjikt.
- For beplantning i hageanlegget beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av vesentlig tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri o.l.
- Kostnader til sikring/forebygging dekkes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg/tomt.

11.3.6 Andre spesielle bestemmelser om naturskade

- Ved tinglyst erklæring etter naturskadeloven § 22 om at eiendommen er særlig utsatt for naturskade og utgiftene til utbedring av byggverk er 60 % eller mer av gjenoppføringsprisen, omfatter forsikringen økningen av skadeomfanget som erklæringen medfører.
- Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn eller når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang.
- Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers.
- Avkorting skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.
- Forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen, jfr. naturskadeforsikringsloven § 3. Overstiger skaden denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.

Er det tvil om:

- det foreligger naturskade
- det er inntruffet en eller flere naturkatastrofer
- betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning etter § 1 3. ledd er til stede

kan sikrede eller selskapet forelegge spørsmålet for ankenemnda for Statens naturskadefond. Ankenemndas vedtak kan ikke påklages.

11.4 Egenandel

Egenandel er den som departementet til enhver tid har bestemt ifølge lov om naturskadeforsikring.

12 Påbud fra offentlig myndighet

12.1 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder

- ved gjenoppføring på samme byggetomt.
- ved gjenoppføring på annet sted dersom gjenoppføring på samme byggetomt er hindret ved lovhjemlet inngrep.

12.2 Utgifter selskapet dekker

Selskapet dekker nødvendige merutgifter

1. til utbedring/gjenoppføring av bygning/den skadde del av bygning.
2. til grunnundersøkelser og fundamentering i forbindelse med gjenoppføring av bygning.
3. som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført etter erstatningsmessig skade på bygningen, se vilkårenes punkt 4.

Utgiftene må være påført som følge av påbud om bygningens utførelse gitt fra offentlig myndighet med hjemmel i lov eller offentlig forskrift.

Selskapet kan kreve at påbudet påklages, eller det kan selv påklage det.

12.3 Utgifter selskapet ikke dekker

1. Utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel for å gi, selv om skaden ikke hadde inntruffet.
2. Utgifter til utgraving/utsprengning av kjeller.
3. Merutgifter vedrørende bygning som er midlertidig, eller som står foran riving, ombygging eller rehabilitering.
4. Merutgifter som skyldes at bygning gjenoppføres større enn den skadde.
5. Tap av nytteareal som følge av påbud, i forhold til den skadde bygning.

12.4 Beregning av merutgifter

1. Merutgifter ved utbedring/gjenoppføring settes til forskjellen mellom verdien av den forsikrede bygning og verdien av en bygning med samme størrelse, men utført i samsvar med påbud.
2. Merutgifter ved grunnundersøkelser og fundamentering beregnes som for en bygning tilsvarende den forsikrede, men utført i samsvar med påbud.
3. Utgifter som ikke direkte vedrører byggearbeidet, beregnes etter forholdet mellom gulvareal i skadd og gulvareal i gjenoppført bygning dersom den bygning som gjenoppføres er større enn den skadde bygning.

12.5 Begrenset gjenoppføringstid

Utbedring/gjenoppføring må være avsluttet innen 5 år etter skaden. Fristen kan forlenges dersom inngrep fra offentlig myndighet sinker eller hindrer byggearbeidet.

Særvilkår

Bare de tilleggsdekninger som er angitt i forsikringsbeviset gjelder for forsikringen.

P 01 – Bygg under oppføring

For bygg under oppføring gjelder forsikringsvilkårene for bolig/fritidsbolig.

Ved ferdigstillelse vil

- bygningen blir fullverdiforsikret og
- innbo og løsøre førsterisikoforsikret med kr 500 000, dersom annet ikke er avtalt.

I byggetiden fram til ferdigstillelse gjelder følgende endringer i forhold til forsikringsvilkårene for bolig/fritidsbolig:

1. Forsikringen omfatter

- bygning med tilhørende materialer og brakke/bod/lagerskur som eies av sikrede.
- innbo og løsøre med inntil kr 100 000.

2. Forsikringen omfatter ikke

- yrkesløsøre, egenproduserte varer og datautstyr.
- motorvogn, registrert tilhenger, campingvogn, båt, påhengsmotor og luftfartøy eller deler og tilbehør til disse.

3. Begrensning ved tyveriskade

Tyveri er bare omfattet av forsikringen når tyveriet skjer fra bolig/fritidsbolig på forsikringsstedet eller rom i bolig/fritidsbolig.

Erstatningen er begrenset til kr 50 000.

4. Sikkerhetsforskrift

Dører, vinduer og andre åpninger som gir mulighet for inntrengen i boligen/fritidsboligen, skal være låst eller tilsvarende sikret. Nøkler skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

Den som ved handling eller unnlattelse forsømmer å overholde eller å påse at en sikkerhetsforskrift overholdes, kan helt eller delvis miste retten til erstatning, jf FAL § 4-8.

5. Spesiell egenandel

For skade ved frost er egenandelen kr 6 000 i tillegg til avtalt egenandel.

6. Byggherreansvar

Vilkårenes punkt 9 gjelder ansvar i egenskap av byggherre. Byggherreansvaret omfatter også skade oppstått ved sprengnings-, gravings- og pelingsarbeid, ras og jordforskyvning med inntil kr 500 000 på ting og kr 3 000 000 på person.

P 03 – Ekstra Trygghet Bolig

Hvis det fremgår av forsikringsbeviset at det er tegnet Ekstra Trygghet Bolig gjelder forsikringsvilkårene for bolig/fritidsbolig med de utvidelser som fremgår av dette særvilkåret.

1. Skader som erstattes

1. Følgeskade ved vanninntrenging gjennom utett yttertak.

Utbedring av selve taket og alle sjikt inntil takstol/taksperre erstattes ikke.

2. Følgeskade ved vanninntrenging gjennom utettheter i yttervegg over terreng.

Utbedring av vegg som ble utsatt for vanninntrenging erstattes ikke.

3. Følgeskade av håndverker-/entreprenørfeil.

Forsikringen dekker skade som følge av

- utilstrekkelig eller sviktene fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk eller tele.
- materialfeil, feilaktig konstruksjon eller uriktig montering.
- mangelfull eller sviktende drenering.

Med håndverker/entreprenør menes virksomhet med eget organisasjonsnummer. Forsikringen gjelder inntil 5 år etter at arbeidet er ferdigstilt.

Erstatningen er begrenset til kr 300 000.

4. Skade på bygning ved dyr og andre insekter enn stokkmaur, husbukk og stripet borebille.

I tillegg erstattes utgifter til utryddelse av skadedyr og skadegjørende insekter i forsikret bygning, selv om det ikke er forvoldt fysisk skade.

Skade som bare virker skjemmende på bygningens utseende erstattes ikke.

2. Forsikringen omfatter også

1. **Råte - og skadedyrforsikring**

Forsikringen dekker skade på bygning etter råtesopper og insekter. Forsikringen dekker også bekjempelse av rotter og mus innvendig i bygning etter påvist aktivitet.

Forsikringen er dekket gjennom Norsk Hussopp Forsikring (NHF) som også foretar skadeoppgjør. NHF har rett til å besiktige bygningene som forsikres. Besiktigelse utføres som et ledd i intern risikovurdering på et utvalg av forsikrede bygninger. Ved vesentlige feil og mangler kan NHF la være å fornye forsikringen.

Besiktigelsen som utføres på initiativ fra Norsk Hussopp Forsikring, er uten ekstra kostnader for forsikringstaker.

Se egne vilkår fra Norsk Hussopp Forsikring.

Egenandelen er kr 4 000 hvis ikke annet fremgår av forsikringsbeviset.

2. **Invaliditet - rullestolbruker**

Forsikringen dekker nødvendige bygningsmessige forandringer for å bedre bevegelsesmulighetene i egen bolig dersom sikrede:

- som følge av ulykkesskade blir rullestolbruker.
- nedkommer med barn som pga medfødt fysiske handicap blir rullestolbruker.

Invaliditeten må være varig, og utgiftene må være påløpt innen 10 år fra ulykken eller fødselstidspunktet. Ulykkesskaden eller fødselen må ha inntruffet i forsikringstiden. Med ulykkesskade menes skade på kroppen forårsaket av en plutselig ytre fysisk hendelse (ulykkestilfelle).

Erstatningen er begrenset til kr 250 000.

3. Utvidede forsikringssummer

1. Hageanlegg m.m.

Maksimal erstatningssum for hageanlegg m.m., se punkt 3.1.5 i vilkår for bolig/fritidsbolig, er forhøyet til kr 300 000.

Bistand ved klage

Dersom du mener selskapet har gjort feil i saker som gjelder forsikringsavtalen eller erstatningsoppgjøret, kontakt Knif Trygghet Forsikring AS på e-post: post@kniftrygghet.no, merk saken ”Klage”.

eller

Finansklagenemnda
Postboks 53, Skøyen
0212 Oslo
E-post: firmapost@finkn.no
Telefon: 23 13 19 60
Telefaks: 23 13 19 70

Det er gratis å henvende seg til disse klageinstansene.

Servicetelefoner

For informasjon om skader/skadebehandling:

Knif Trygghet Forsikring AS,
tlf: (+47) 23 68 39 00 – døgnåpen alarmtelefon.
www.kniftrygghet.no